

Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE PREZESA TRYBUNAŁU

z dnia 11 października 2017 r.*

Postępowanie w trybie przyspieszonym

W sprawie C-441/17

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 258 TFUE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 20 lipca 2017 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez C. Hermesa, K. Herrmann i E. Kružíkovą, działających w charakterze pełnomocników,

strona skarżąca,

przeciwko

Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentowanej przez B. Majczynę, działającego w charakterze pełnomocnika,

strona pozwana,

PREZES TRYBUNAŁU,

po wysłuchaniu sędziego sprawozdawcy E. Regana i rzecznika generalnego Y. Bota,

wydaje następujące

Postanowienie

- 1 Komisja Europejska wnosi w skardze do Trybunału o stwierdzenie, że Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom spoczywającym na niej:
 - na mocy art. 6 ust. 3 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. 1992, L 206, s. 7 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 102), zmienionej dyrektywą Rady 2013/17/UE z dnia 13 maja 2013 r. (Dz.U. 2013, L 158, s. 193) (zwanej dalej „dyrektywą siedliskową”), poprzez zatwierdzenie decyzją Ministra Środowiska Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 marca 2016 r. zmiany planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Białowieża i wdrożenie w drodze § 1 pkt 2 i 3 decyzji nr 51 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 17 lutego 2017 r. (zwanej dalej „decyzją nr 51”) działań gospodarki leśnej w nim przewidzianych w wyniku tej zmiany bez upewnienia się, że nie wpłynę to niekorzystnie na integralność obszaru PLC200004 Puszcza Białowieża (Polska) (zwanego dalej „obszarem Natura 2000 Puszcza Białowieża”);

* Język postępowania: polski.

- na mocy art. 6 ust. 1 dyrektywy siedliskowej, a także art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. 2009, L 20, s. 7), zmienionej dyrektywą 2013/17 (zwanej dalej „dyrektywą ptasią”), ponieważ nie ustanowiła koniecznych środków ochrony odpowiadających wymaganiom ekologicznym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II do dyrektywy siedliskowej, a także ptaków wymienionych w załączniku I do dyrektywy ptasiej i regularnie występujących gatunków wędrownych niewymienionych w tym załączniku, dla których wyznaczono teren mający znaczenie dla Wspólnoty i obszar specjalnej ochrony ptactwa obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża;
 - na mocy art. 12 ust. 1 lit. a) i d) dyrektywy siedliskowej, ponieważ nie zapewniła ścisłej ochrony chrząszczy saproksylicznych [zgniotek cynobrowy (*Cucujus cinnaberinus*), bogatek wspaniały (*Buprestis splendens*), konarek tajgowy (*Phryganophilus ruficollis*) i rozmiazg kolweński (*Pytho kolwensis*)] wymienionych w lit. a) załącznika IV do tej dyrektywy, to jest nie zapewniła skutecznego zakazu ich celowego zabijania, niepokojenia oraz pogarszania stanu lub niszczenia terenów ich rozrodu w Nadleśnictwie Białowieża; oraz
 - na mocy art. 5 lit. b) i d) dyrektywy ptasiej, ponieważ nie zapewniła ochrony gatunków ptaków określonych w art. 1 dyrektywy ptasiej, w tym przede wszystkim dzięcioła białogrzbietego (*Dendrocopos leucotos*), dzięcioła trójpalczastego (*Picoides tridactylus*), sóweczki (*Glaucidium passerinum*) i włośchatki (*Aegolius funereus*), a mianowicie nie zapewniła, aby gatunki te nie były zabijane ani płoszone w okresie lęgowym i wychowu młodych, a ich gniazda lub jaja nie były umyślnie niszczone, uszkodzane lub usuwane w Nadleśnictwie Białowieża.
2. Odrębnym aktem, złożonym w sekretariacie Trybunału w dniu 20 lipca 2017 r., Komisja złożyła również wniosek o zastosowanie środków tymczasowych na podstawie art. 279 TFUE i art. 160 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, zmierzający do nakazania Rzeczypospolitej Polskiej, aby w oczekiwaniu na wyrok Trybunału rozstrzygający sprawę co do istoty zaprzestała, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, aktywnych działań gospodarki leśnej na siedliskach 91D0 – bory i lasy bagienne i 91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe oraz w drzewostanach ponadstuletnich na siedlisku grądu subkontynentalnego 9170, a także na siedliskach dzięcioła białogrzbietego, dzięcioła trójpalczastego, sóweczki, włośchatki, trzmielojada, muchołówki małej, muchołówki białoszyjej i gołębia siniaka oraz na siedliskach chrząszczy saproksylicznych wymienionych w pkt 1 tiret trzecie niniejszego postanowienia, jak również aby zaprzestała usuwania ponadstuletnich martwych świerków oraz wycinki drzew w ramach zwiększonego etatu pozyskiwania drewna na obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieża, które to działania wynikają z decyzji z dnia 25 marca 2016 r. i z decyzji nr 51.
 3. We wniosku o zastosowanie środków tymczasowych Komisja zwróciła się także na podstawie art. 160 § 7 regulaminu postępowania o zastosowanie wyżej wymienionych środków tymczasowych przed przedstawieniem uwag przez stronę przeciwną ze względu na grożącą poważną i nieodwracalną szkodę dla siedlisk i integralności obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża.
 4. Postanowieniem wiceprezesa Trybunału z dnia 27 lipca 2017 r., Komisja/Polska (C-441/17 R, niepublikowanym, EU:C:2017:622), nakazano Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wspomnianego art. 160 § 7 zawieszenie z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu publicznemu rozpatrywanych działań gospodarki leśnej do czasu ogłoszenia postanowienia, które zakończy postępowanie w przedmiocie środków tymczasowych.
 5. Odrębnym aktem, złożonym w sekretariacie Trybunału w dniu 7 sierpnia 2017 r., Komisja wniosła o rozpoznanie niniejszej sprawy w pierwszej kolejności, zgodnie z art. 53 § 3 regulaminu postępowania.
 6. Postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2017 r. prezes Trybunału uwzględnił ten wniosek.

- 7 Zgodnie z art. 133 § 3 regulaminu postępowania prezes Trybunału w wyjątkowych wypadkach, jeżeli charakter sprawy wymaga niezwłocznego rozstrzygnięcia, może także postanowić z urzędu, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, o rozpatrzeniu sprawy w trybie przyspieszonym przewidzianym w art. 23a statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i w art. 133 § 1 regulaminu postępowania, stanowiącym odstępstwo od przepisów tego regulaminu.
- 8 Komisja i Rzeczpospolita Polska, do których prezes Trybunału zwrócił się zgodnie z art. 133 § 3 wspomnianego regulaminu, odpowiedziały, że są za tym, aby niniejsza sprawa została z urzędu objęta trybem przyspieszonym.
- 9 W tym względzie należy wskazać, że zgodnie z informacjami przedłożonymi Trybunałowi decyzja z dnia 25 marca 2016 r. zatwierdziła ze względu na gradację kornika drukarza (*Ips typographus*) załącznik do planu urządzenia lasu z 2012 r. zezwalający na trzykrotne powiększenie etatu pozyskiwania drewna w Nadleśnictwie Białowieża, to jest z 63 471 m³ do 188 000 m³ w latach 2012–2021, jak też na stosowanie działań aktywnej gospodarki leśnej, takich jak cięcia sanitarne, zalesiania i odnowienia, na obszarach dotychczas wyłączonych z zakresu interwencji. Następnie na podstawie decyzji nr 51 przystąpiono do usuwania suchych drzew oraz drzew zasiedlonych kornikiem drukarzem na około 34 000 z 63 147 ha, na których rozciąga się obszar Natura 2000 Puszcza Białowieńska.
- 10 Zdaniem Komisji zintensyfikowana wycinka drzew, głównie świerków, zasiedlonych przez kornika drukarza (posusz czynny), usuwanie zamierających lub martwych drzew stojących oraz stuletnich lub starszych drzewostanów, jak też zalesianie na obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieńska, prowadzone na podstawie decyzji z dnia 25 marca 2016 r., są niezgodne z dyrektywami siedliskową i ptasią. Zasadniczo instytucja ta ocenia, że te działania gospodarki leśnej pokrywają się bowiem z potencjalnymi zagrożeniami dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wymienionych w pkt 1 i 2 niniejszego postanowienia, uniemożliwiają, a wręcz niweczą, przyjęcie środków ochrony tych siedlisk i przyczyniają się do ich pogarszania i niszczenia.
- 11 Rzeczpospolita Polska twierdzi ze swej strony, że przerwanie rozpatrywanych działań w drzewostanach zasiedlonych przez kornika drukarza może wywołać znaczące, negatywne skutki dla siedlisk naturalnych i siedlisk gatunków zwierząt, dla których obszar Natura 2000 Puszcza Białowieńska został wyznaczony. Niekontrolowana gradacja tego chrząszcza może doprowadzić do głębokiego zachwiania ekosystemu Puszczy Białowieńskiej, a w konsekwencji doprowadzić do sytuacji, w której stan szkód poczynionych w przyrodzie będzie rodził bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego.
- 12 Spór między Komisją a Rzeczpospolitą Polską wskazuje tym samym na istnienie bezpośredniego i potencjalnie poważnego zagrożenia dla środowiska (zob. podobnie postanowienie prezesa Trybunału z dnia 29 września 2016 r., North East Pylon Pressure Campaign i Sheehy, C-470/16, niepublikowane, EU:C:2016:736, pkt 11).
- 13 Z jednej strony bowiem przewidziane w postanowieniu wiceprezesa Trybunału z dnia 27 lipca 2017 r., Komisja/Polska (C-441/17 R, niepublikowanym, EU:C:2017:622) przedłużenie zawieszenia rozpatrywanych działań gospodarki leśnej może przyczynić się zdaniem Rzeczypospolitej Polskiej do gradacji kornika drukarza, natomiast z drugiej strony prowadzenie tych działań może zdaniem Komisji spowodować nieodwracalne konsekwencje dla siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I do dyrektywy siedliskowej, dla gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II i w lit. a) załącznika IV do tej dyrektywy, jak też dla gatunków ptaków wymienionych w załączniku I do dyrektywy ptasiej, a w konsekwencji poważnie zaszkodzić bioróżnorodności na obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieńska.

- 14 W tych okolicznościach niezwłoczna odpowiedź Trybunału w kwestii zgodności z prawem Unii rozpatrywanych działań gospodarki leśnej może ograniczyć zagrożenia mogące wynikać z przedłużenia zawieszenia ich prowadzenia i zapobiec nieodwracalnym konsekwencjom, które ich prowadzenie mogłoby spowodować (zob. analogicznie postanowienie prezesa Trybunału z dnia 13 kwietnia 2016 r., Pesce i in., C-78/16 i C-79/16, niepublikowane, EU:C:2016:251, pkt 10).
- 15 W tym względzie, chociaż przed Trybunałem nadal zawisły jest wniosek o zastosowanie środków tymczasowych na podstawie art. 279 TFUE i art. 160 § 2 regulaminu postępowania, to jednak przedmiot i przesłanki wykonania takiego wniosku oraz przedmiot i przesłanki trybu przyspieszonego przewidzianego w art. 133 tego regulaminu nie są identyczne (postanowienie prezesa Trybunału z dnia 7 kwietnia 2016 r., Rada/Front Polisario, C-104/16 P, niepublikowane, EU:C:2016:232, pkt 18).
- 16 Otóż w niniejszym wypadku, niezależnie od postanowienia, które zakończy postępowanie w przedmiocie środka tymczasowego, zastosowanie wspomnianego trybu przyspieszonego okazuje się uzasadnione charakterem niniejszej sprawy z powodów wymienionych w pkt 12–14 niniejszego postanowienia.
- 17 W konsekwencji sprawę C-441/17 należy objąć trybem przyspieszonym.

Z powyższych względów prezes Trybunału postanawia, co następuje:

- 1) Sprawa C-441/17 zostaje objęta trybem przyspieszonym przewidzianym w art. 23a statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i w art. 133 regulaminu postępowania przed Trybunałem.
- 2) Rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 11 października 2017 r.

Sekretarz
A. Calot Escobar

Prezes
K. Lenaerts